

Ühtse järelevalvemehhanismi ülevaade juhtimise ja riskivalmiduse kohta

Juuni 2016

Ülevaatlik kokkuvõte

Sisejuhtimine on ühtse järelevalvemehhanismi (SSM) üks prioriteete ning kuulub iga-aastase järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) põhielementide hulka. Krediidiasutuste sisejuhtimine ja riskiohje avaldavad märkimisväärset mõju nende üldisele riskiprofiilile ja ärimudeli jätkusuutlikkusele. Eriti on see asjakohane keskkonnas, kus pangad peavad toime tulema ebasoodsate teguritega majanduses, finants- ja konkurentsivaldkonnas ning regulatiivsetes küsimustes. Sellises olukorras keskendub tähelepanu veelgi enam üldjuhtimise ja riskiohje usaldusväärsetele tavadele selgelt määratletud riskivalmidusraamistikus.

2015. aastal viidi kõigis euroala olulistes krediidiasutustes¹ temaatilise analüüsi käigus läbi krediidiasutuste juhtorganite ja riskivalmidusraamistike süvahindamine. See võimaldas analüüsida kõigi kõnealuste EKP otsese järelevalve alla kuuluvate oluliste krediidiasutuste juhtimisraamistikke ühtlustatud perspektiivist ning kooskõlas SSMi põhimõtetega.²

Samade põhimõtete alusel hindas SSM süviti ja üksikasjalikult järelevalve- ja juhtimisülesannete eest vastutavaid pankade juhtorganeid ning pankade riskivalmidusraamistikke. Töötati välja proportsionaalne lähenemisviis, et võtta arvesse krediidiasutuste suurust, ärimudeleid ja keerukust. Selle hindamise põhitulemused kajastuvad SREPi otsustes ja neid võetakse edaspidi asjakohasel viisil arvesse sobivuse ja nõuetekohasuse hindamisel.

Käesolevas aruandes käsitletakse mõningaid temaatilise analüüsi käigus saadud kogemusi ning kirjeldatakse olulistes krediidiasutustes täheldatud häid tavasid. Samuti sõnastatakse järelevalvealased ootused³ pankade juhatuste⁴ ja riskivalmidusraamistike suhtes, võttes arvesse kõiki olemasolevaid juhtimisstruktuure.

¹ Hinnati 113 olulist krediidiasutust. Oluliste krediidiasutuste hulgast jäeti välja tegevust lõpetavad või väga erilist ärimudelit kasutavad krediidiasutused.

² Vt EKP pangandusjärelevalve juhend, november 2014.

³ Vt „A New Paradigm: Financial Institution Boards and Supervisors“, Group of Thirty (G30), oktoober 2013.

⁴ Juhatusel all peetakse silmas järelevalvefunktsiooni täitvat juhtorganit, st juhtorganit, kes tegutseb oma rollis juhtkonna otsuste tegemise jälgijana ja kontrollijana, nagu on määratletud kapitalinõuete direktiivi (CRD IV) artikli 3 lõikes 8.

Aruande eesmärk ei ole anda ammendavaid juhiseid tõhusa juhtimise ja riskivalmidusraamistike kohta, vaid toetada ja suunata krediidasutusi liikumisel parimate rahvusvaheliste tavade rakendamise poole. Ehkki juba on tehtud märkimisväärseid edusamme, ei ole enamik olulisi krediidasutusi neid tavasid veel kaugeltki järgima hakanud.

SSMil on pankade juhatuste suhtes kõrged ja spetsiifilised ootused. Juhatuste ülesandeks on vaidlustada, heaks kiita ja kontrollida seda, kuidas juhtkond täidab panga strateegilisi eesmärke, rakendab juhtimispõhimõtteid ja juurutab organisatsioonikultuuri. Sellega seoses eeldab SSM, et pankade juhatused näitavad oma suutlikkust teha sõltumatuid vaidlustus- ja järelevalveotsuseid kõrgema juhtkonna tegevuse kohta. See omakorda tähendab, et krediidasutuse juhatuse koosseis ja töökorraldus peavad olema piisavad ja tõhusad, et tagada suutlikkus kõrgema juhtkonna tegevust vaidlustada. Juhatuse peab strateegilistes aruteludes silmas pidama ka riskidest lähtuvat vaatenurka ning suutma riski- ja kontrollifunktsioone tõhusalt valvata. Eelkõige peaks juhatuse aktiivselt osalema riskivalmidusraamistiku valideerimisel ja selle rakendamise jälgimisel.

Ühtlasi ootab SSM, et pangad töötaksid välja tervikliku riskivalmidusraamistiku, mis peaks aitama parandada riskiteadlikkust ja edendada asjakohast riskikultuuri. Jätkusuutliku riskiohje eeldusena tuleks riskivalmidusraamistikus määratleda krediidasutuste riskitaluvuse tasemed nii finants- kui ka muude riskide puhul. Riskinäitajaid ja riskidega seotud piirnorme tuleks rakendada üksuste ja äriühingute loikes järjekindlalt ning nende korrapärasest kontrollidest tuleks juhatusele aru anda. Riskivalmidusraamistik peab olema kooskõlas ka äriplaani, strateegilise arengukava, kapitali ja likviidsuse planeerimise ning finantsasutustes kehtestatud tasustamiskavadega.

Riskijuhtimise ja riskivalmiduse temaatiline analüüs on SSMi esimene samm suhtluses pankade juhatustega. Edaspidi jätkab ja edendab SSM dialoogi juhtorganitega, et toetada asjakohaste ja stabiilsete juhtimispõhimõtete rakendamist.